

[Landbrugsministeren.]

paa, er det solidariske Ansvar, idet man har dannet Selskaber, hvis Medlemmer under solidarisk Ansvar har laant Pengene, og saa har Selskaberne ladet Landboerne faa Mergel til deres Ejendomme og givet dem Hensand, imod at de gav Pant i Ejendommen eller paa anden Maade gav Sikkerhed for Pengenes Tilbagebetaling, dog saaledes, at den Sikkerhed, Selskaberne fik for disse Penge, kom bagefter tidligere Pantsætninger. Paa Grund af de nuværende økonomiske Forhold for Landbruget og navnlig paa Grund af den meget stærke Gældsstigning, der er sket indenfor Landbruget i de senere Aar, har det vist sig overordentlig vanskeligt for Selskaberne vedblivende at levere Mergel uden at faa en sikrere Dækning for de Penge, de har udestaaende, end tidligere. Det har ytret sig saaledes, at man endog kunde være bange for, at de paagældende vilde gaa den Vej at søge at unddrage de højest prioriterede af Landbrugene disse Laan og dermed Mergel til vedkommendes Jord, fordi Sikkerheden var for svag, og de andre, som kunde betale, havde nogen Betænkelighed ved at betale for dem, der havde vanskeligt ved det. Det kunde jo endelig ogsaa resultere i, at man fik for faa med i Selskaberne, for faa med til Merglingen, saa at det blev for dyrt, ikke blev saa billigt, som det ellers vilde kunne blive, og man vilde paa den Maade ogsaa meget let udsætte sig for, at de, der navnlig trænger til Mergel, baade paa Grund af deres økonomiske Forhold og tillige maaske fordi deres Jorder er særlig trængende, ikke kom med i disse Selskaber.

Derfor har man ment, at det ikke kunde blive ved at gaa længere paa den hidtidige Maner, men at man var nødt til at komme til en ny Ordning, og man har saa ønsket at faa gennemført Bestemmelsen om Fortrinsret for Mergelforbrugernes Gæld til Selskaberne forud for andre Prioriteter. Da det maa siges, at det er et meget vigtigt og betydningsfuldt Arbejde, der her foregaar, da der er Fare for, at det i betydeligt Omfang vil standse, da Statens Støtte ingenlunde bør ydes paa den Maade, at de, der trænger haardest, unddrages Støtte, og da man endvidere maa sige, at de Kreditorer, der i Forvejen har Penge til gode hos Landmændene, ingenlunde ved den foreslaaede Bestemmelse faar ringere Pant for deres Tilgodehavende i Ejendommene end tidligere, mener jeg, det er fuldt forsvarligt at gaa til en saadan Ændring.

Naar jeg nævner, at Kreditorerne ikke faar ringere Pant for deres Tilgodehavende,

er det ud fra den Begrundelse, at enhver, som kender lidt til Forholdene, vil erkende, at det Beløb, som medgaar til Mergling af en Mands Jord, og som altsaa medfører denne Fortrinsret, selvfølgelig ikke er saa stort et Beløb som det, hvormed Ejendommens Værdi bliver forbedret ved Merglingen af Jorden. Derfor bliver Merglingen ikke alene til Fordel for den paagældende Landmand, men der bliver i Virkeligheden en større Sikkerhed for Kreditorerne, end der var tidligere, idet Pantets Værdi stiger mere end det Beløb, der medgaar til Merglingen.

I Lovforslaget er der indført en Bestemmelse gaaende ud paa, at for at Selskaberne kan faa denne Fortrinsret, maa Nyttevirkningen af den for hver Ejendom opførte Mergelmængde staa i et rimeligt Forhold til den anslaaede Udgift, og dette maa godkendes af en Landvæsenskommission. Det er et lignende Forhold, som vi har indenfor Vandløbslovgivningen. Jeg maa erkende, at jeg i Folketinget ligesom en Del andre var af den Opfattelse, at Bestemmelsen maaske her vil kunne virke noget generende. Vi ved jo, at en Landvæsenskommissions Arbejde er temmelig solidt, maaske saa solidt, at det i nogen Maade kan forsinke Sagerne Behandling. Derfor fremkom der i Folketinget fra flere Sider Betænkeligheder ved, at man havde sat denne Institution til at godkende Arbejderne, og der blev udtalt Ønske om, at man kunde finde en anden Ordning. Men under Forhandlingerne viste det sig, at det var umuligt at opnaa Enighed om en anden Ordning, og vi bøjede os derfor alle sammen i Folketinget for Nødvendigheden, idet vi enstemmigt vedtog Forslaget med denne Bestemmelse.

§ 6 i Lovforslaget omhandler de Medlemmer, som kommer til under Arbejdet indenfor et saadant Selskab, som altsaa ikke har været med fra Begyndelsen. Efter det oprindelige Forslag skulde de behandles paa en lidt anden Maade end de Medlemmer, der var med fra Begyndelsen, og for hvis Vedkommende Landvæsenskommissionen skulde godkende enkeltvis, om det var rimeligt og forsvarligt, at der blev givet denne Fortrinsret. I det oprindelige Forslags § 6 hed det, at „derimod er Selskabet berettiget til uden Kendelse af Landvæsenskommissionen som nyt Medlem at optage enhver Lods-ejer indenfor Selskabets Omraade, til hvis Ejendom der kan tilføres Mergel uden Afvigelse fra den af Landvæsenskommissionen oprindelig eller senere godkendte Plan for Linierne“. Det var foreslaaet, for at Arbejdet skulde kunne foregaa noget lettere. Man var bange for, at naar saadanne enkelte blev